Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työsopimuslain, merityösopimuslain ja yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työsopimuslain, merityösopimuslain ja yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännöksiä. Lakien voimaantulosäännöksiä muutettaisiin siten, että väliaikaisten lakien voimassaoloa jatkettaisiin 31.12.2020 asti.

Esitys liittyy vuoden 2020 IV lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2020.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....1
PERUSTELUT....3
1 Asian tausta ja valmistelu....3
1.1 Tausta....3
1.2 Valmistelu....4
2 Nykytila ja sen arviointi....5
2.1 Työlainsäädännön väliaikaiset muutokset....5
2.2 Työehtosopimukset....6
2.3 Covid-19 -epidemian vaikutukset yritysten työllistämisedellytyksiin....7
3 Tavoitteet....8
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset....9
4.1 Keskeiset ehdotukset....9
4.2 Pääasialliset vaikutukset....9
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset....9
4.2.1.1 Vaikutukset yrityksiin....10
4.2.1.2 Vaikutukset julkiseen talouteen....10
4.2.2 Vaikutukset palkansaajiin....11
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot....11
6 Lausuntopalaute....12
7 Voimaantulo....12
8 Esityksen riippuvuus muista esityksistä....12
9 Suhde talousarvioesitykseen....12
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys....12
LAKIEHDOTUKSET....14
1. Laki työsopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta....14
2. Laki merityösopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta....14
3. Laki yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta....14
LIITE....16
RINNAKKAISTEKSTIT....16
1. Laki työsopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta....16
2. Laki merityösopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta....16
3. Laki yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta....17

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Hallitus antoi 26.3.2020 eduskunnalle esityksen (HE 26/2020 vp) laeiksi työsopimuslain, merityösopimuslain ja yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta. Esityksen taustalla oli Kiinassa vuoden 2020 alussa käynnistynyt uuden koronaviruksen aiheuttama covid-19 -tartuntatautiepidemia. Covid-19 -epidemia ja sen rajoittamistoimet, joita on selostettu muun muassa mainitussa hallituksen esityksessä ovat johtaneet tilanteeseen, jossa yritysten taloudelliset toimintaedellytykset ja näin ollen myös työn tarjoamisen edellytykset ovat heikentyneet voimakkaasti lyhyessä ajassa. Tästä syystä yritysten on ollut välttämätöntä ryhtyä sopeuttamaan toimintaansa. Lomautusilmoitusten määrä kasvoi nopeasti maaliskuun alkupuoliskolta lähtien. Osa yrityksistä on joutunut turvautumaan lomautusten sijasta myös irtisanomisiin.

Työmarkkinakeskusjärjestöt Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Kunnallinen työmarkkinalaitos (KT), Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, STTK ry ja Akava ry antoivat 18.3.2020 hallitukselle esityksen toimenpiteistä yritystoiminnan, työllisyyden ja toimeentulon turvaamiseksi koronaviruksen aiheuttamassa talouden kriisissä. Järjestöjen mukaan covid-19 -epidemian seurauksena Suomen talous oli ajautunut tilanteeseen, joka vaarantaa yritystoiminnan edellytykset, työllisyyden ja ihmisten toimeentulon. Tämän vuoksi työmarkkinakeskusjärjestöt tekivät yhdessä esityksen toimista, joiden tarkoituksena oli alentaa työllistämisen kustannuksia, joustavoittaa työlainsäädäntöä ja parantaa työttömiksi tai lomautetuiksi joutuneiden palkansaajien sosiaaliturvaa. Toimenpidepaketti koostui muun muassa työnantajan eläkemaksujen tilapäisestä alentamisesta, työeläkevakuutusmaksujen maksamisen lykkäyksestä ja yksityisellä sektorilla sovellettavan työlainsäädännön joustavoittamisesta. Lisäksi järjestöt esittivät toimia lomautetuksi tai työttömäksi joutuvan toimeentuloturvan vahvistamiseksi. Työmarkkinakeskusjärjestöt ehdottivat, että mainitut toimet olisivat voimassa määräajan ja jatkuisivat vuoden 2020 loppuun.

Esityksessä HE 26/2020 vp ehdotettiin väliaikaisesti muutettavaksi työsopimuslakia (55/2001), merityösopimuslakia (756/2011) ja yhteistoiminnasta yrityksissä annettua lakia (334/2007, jäljempänä *yhteistoimintalaki*). Eduskunta hyväksyi muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset 30.3.2020. Tasavallan presidentti vahvisti 31.3.2020 lait 167—169/2020, ja ne tulivat voimaan 1.4.2020.

Työsopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla lyhennettiin työntekijän lomautusta edeltävää lomautusilmoitusaikaa. Yhteistoimintalain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla lyhennettiin lomautusta koskevien yhteistoimintaneuvotteluiden kestoaikaa. Lisäksi työsopimuslakiin säädettiin väliaikaiset muutokset, joiden mukaan työnantajalla on oikeus lomauttaa määräaikaisessa työsuhteessa työskentelevä työntekijä samoilla edellytyksillä kuin työntekijä, jolla on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus, ja työsopimus voidaan koeaikana purkaa myös taloudellisella tai tuotannollisella perusteella. Työsopimuslain väliaikaisella muutoksella myös pidennettiin takaisinottovelvollisuusaikaa yhdeksään kuukauteen. Merityösopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla säädettiin työsopimuslain väliaikaisia muutoksia vastaavista muutoksista merityösopimuslakiin.

Väliaikaisten lainmuutosten tavoitteena oli luoda edellytykset sille, että työnantajat voivat sopeuttaa toimintaansa nopeammin covid-19 -epidemiasta aiheutuvaan äkilliseen ja voimakkaaseen tuotteiden ja palveluiden kysynnän heikentymiseen. Tarkoituksena oli helpottaa yritysten

sopeutumista covid-19 -epidemian aiheuttamiin työvoimatarpeen muutoksiin. Muutokset olivat pääosin samoja, joita työmarkkinakeskusjärjestöt esittivät. Väliaikaisilla muutoksilla pyrittiin auttamaan yrityksiä suurimman kriisin yli.

Covid-19 -epidemian vuoksi on osana kokonaisuutta säädetty väliaikaisia muutoksia myös työttömyysturvalainsäädäntöön laeilla 172/2020, 214—216/2020 ja 296/2020 sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin (916/2012) lailla 295/2020. Työttömyysturvalainsäädännön väliaikaisilla muutoksilla on vastattu työlainsäädännön ilmoitus- ja neuvotteluaikojen lyhentämistä koskevista väliaikaisista muutoksista johtuvaan työntekijöiden toimeentulon turvan vahvistamisen tarpeeseen.

Työmarkkinakeskusjärjestöt Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Kunnallinen työmarkkinalaitos KT, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Akava ry ja STTK ry tekivät 14.5.2020 hallitukselle uuden esityksen covid-19 -epidemian johdosta tehtäviksi toimenpiteiksi. Työmarkkinakeskusjärjestöt esittivät, että työlainsäädännön määräaikaisia joustoja ja työttömyysturvan tilapäisten muutosten voimassaoloa jatketaan 31.12.2020 saakka, kuten työmarkkinajärjestöt 18.3.2020 sopivat. Työmarkkinakeskusjärjestöt pitävät tärkeänä, että näistä asioista keskusjärjestöjen 21.3.2020 antaman suosituksen pohjalta tehtyjä määräaikaisia työehtosopimusmuutoksia jatketaan osapuolten kesken niin, että ne ovat voimassa 31.12.2020 saakka tai siihen saakka, kun asianomaiset väliaikaiset lainmuutokset ovat voimassa. Esitys sisälsi myös muita toimenpiteitä, kuten työttömyysturvan enimmäismaksuajan laskennan keskeyttämisen työttömiltä ja lomautetuilta 31.12.2020 saakka. Työmarkkinakeskusjärjestöjen mukaan lomautuksen helpottaminen ja työttömyyskorvausten parantaminen muodostavat kokonaisuuden, jonka molemmat osat on toteutettava.

1.2 Valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Työmarkkinajärjestöjen esitystä on käsitelty työministeri Tuula Haataisen johtamassa korkean tason ryhmässä, jonka tehtävänä on tehdä esityksiä työmarkkinoiden toiminnan turvaamiseksi, työpaikkojen säilyttämiseksi ja elinkelpoisten yritysten konkurssien välttämiseksi sekä palkansaajien aseman turvaamiseksi. Ryhmässä on edustus työ- ja elinkeinoministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, valtiovarainministeriöstä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistosta, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:stä, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:stä, STTK ry:stä, Akava ry:stä, Kunnallisesta työmarkkinalaitoksesta (KT), Valtion työmarkkinalaitoksesta, Kirkon työmarkkinalaitoksesta, Suomen Yrittäjät ry:stä ja Suomen Kuntaliitto ry:stä.

Työmarkkinajärjestöjen esitystä on käsitelty työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä toimivassa merimiesasiain neuvottelukunnassa, jossa ovat edustettuina työ- ja elinkeinoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä merenkulkualan työnantaja- ja työntekijäjärjestöt.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:lle, Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle (KT), Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:lle, STTK ry:lle, Akava ry:lle, Suomen Yrittäjät ry:lle sekä merimiesasiain neuvottelukunnan jäsenille on varattu lyhyt kommentointiaika esityksestä.

Valmistelussa on kuultu Ahvenanmaan maakunnan hallitusta.

Työttömyysturvalainsäädännön ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaisten muutosten jatkamisesta annetaan erilliset hallituksen esitykset.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Työlainsäädännön väliaikaiset muutokset

Covid-19 –epidemia ja sen seuraukset ovat olleet ennalta arvaamattomia. Sen vuoksi työnantajat eivät ole voineet määräaikaista työsopimusta tehdessään ennakoida virusepidemian aiheuttamia muutoksia työllistämisedellytyksissä. Tämän vuoksi työsopimuslain koeaikapurkua ja määräaikaisen työntekijän lomauttamista koskevia pykäliä muutettiin väliaikaisesti.

Työsopimuslain väliaikaisesti muutetun 1 luvun 4 §:n perusteella työsopimuksen voi purkaa koeaikana myös työsopimuslain 7 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla taloudellisella tai tuotannollisella perusteella. Tästä säädetään pykälän 5 momentissa. Momenttia voidaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 75 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla soveltaa myös työsopimukseen perustuvan oppisopimuksen purkamiseen.

Työsopimuslain väliaikaisesti muutetun 5 luvun 2 §:n nojalla on sallittua lomauttaa määräaikainen työntekijä vastaavilla perusteilla kuin toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oleva työntekijä voidaan lomauttaa. Tästä säädetään pykälän 3 momentissa. Säännöstä voidaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 77 §:n 1 momentin nojalla soveltaa myös määräaikaiseen työsopimukseen perustuvaan oppisopimukseen.

Monien yritysten edellytykset tarjota työtä ovat äkillisesti heikentyneet covid-19 -epidemiasta aiheutuneiden tapahtumien johdosta. Muun muassa työlainsäädäntöön sisältyvistä ilmoitus- ja neuvotteluajoista johtuen yritykset eivät väliaikaisten lainmuutosten perustelujen mukaan kyenneet samassa vauhdissa sopeuttamaan toimintaansa ja työvoiman käyttöään muuttuneisiin olosuhteisiin. Lomauttamismenettelyyn kuluu työsopimuslain ja yhteistoimintalain ilmoitus- ja neuvotteluaikojen vuoksi aikaa, vaikka työnantajan työntarjoamisedellytykset olisivat äkillisesti lakanneet. Tämän vuoksi säädettiin väliaikaisia muutoksia työsopimuslain lomautusilmoitusaikaan ja yhteistoimintalain mukaisen neuvotteluvelvoitteen aikaan.

Työsopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla muutettiin lain 5 luvun 4 §:ää siten, että lomautusilmoituksen antamisaikaa lyhennettiin 14 päivästä viiteen päivään ennen lomautuksen alkamista.

Yhteistoimintalain 51 §:ää muutettiin väliaikaisesti siten, että työnantajan harkitessa yhden tai useamman työntekijän lomauttamista katsotaan työnantajan täyttäneen lain 8 luvussa säädetyn neuvotteluvelvollisuutensa silloin, kun neuvotteluja on käyty vähintään viisi päivää neuvottelujen aloittamisesta. Neuvotteluaikaa lyhennettiin siten kuudesta viikosta tai 14 päivästä viiteen päivään. Riskinä olisi muutoin ollut, että monen yrityksen toimintaedellytykset olisivat heikentyneet entisestään sinä aikana, kun yhteistoimintaneuvotteluja käydään.

Lisäksi työsopimuslain 6 luvun 6 §:n 1 momentin väliaikaisen muutoksen mukaan takaisinottovelvollisuusaika pidennettiin väliaikaisesti neljästä kuukaudesta yhdeksään kuukauteen epidemian aikana irtisanotuksi tulleiden työntekijöiden aseman parantamiseksi.

Merityösopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla säädettiin edellä selostettuja työsopimuslain väliaikaisia muutoksia vastaavista väliaikaisista muutoksista merityösopimuslakiin.

Väliaikaisia muutoksia sovelletaan yksityisellä sektorilla. Työsopimuslain väliaikaisten muutosten soveltamisen ulkopuolelle jäävät työsuhteet, joissa työnantajana on valtio, kunta, kuntayhtymä, Kansaneläkelaitos, evankelis-luterilainen kirkko, ortodoksinen kirkko tai Ahvenanmaan maakunnan hallitus. Merityösopimuslain väliaikaisten muutosten soveltamisen ulkopuolelle jäävät työsuhteet, joissa työnantajana on valtio, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, kunta tai kuntayhtymä. Yhteistoimintalain 51 §:n väliaikainen muutos ei koske Kansaneläkelaitosta.

Väliaikaiset lait ovat voimassa 30.6.2020 saakka.

2.2 Työehtosopimukset

Työsopimuslain 13 luvun 7 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan lomautusilmoitusajasta saadaan sopia laista poiketen valtakunnallisten työnantaja- ja työntekijäliittojen välisellä työehtosopimuksella. Tähän säännökseen ei tehty väliaikaisia muutoksia. Joillakin aloilla on tehty alakohtaisia työehtosopimuksia, joilla lomautusilmoitusaika on lyhennetty kolmeen päivään. Näitä määräyksiä sovelletaan yrityksissä, jotka ovat työehtosopimuslain (436/1946) 4 §:n nojalla sidottuja työehtosopimukseen sekä järjestäytymättömissä yrityksissä, jotka ovat sidottuja työsopimuslain 2 luvun 7 §:n yleissitovuussäännöksen nojalla työehtosopimukseen. Toisaalta jos työsuhteessa sovellettavassa työehtosopimuksessa on sovittu viittä päivää pidemmästä lomautusilmoitusajasta, sitä sovelletaan edelleen väliaikaisesta lainmuutoksesta huolimatta.

Myös takaisinottovelvollisuutta koskevasta säännöksestä voidaan sopia työsopimuslain 13 luvun 7 §:n 1 momentin 11 kohdan nojalla toisin valtakunnallisten työnantaja- ja työntekijäliittojen välisellä työehtosopimuksella. Sopia saadaan myös laissa säädettyä lyhyemmästä takaisinottovelvollisuusajasta. Näitäkin työehtosopimuksiin sisältyviä määräyksiä sovelletaan yrityksissä, jotka ovat työehtosopimuslain 4 §:n nojalla sidottuja työehtosopimukseen sekä järjestäytymättömissä yrityksissä, jotka ovat sidottuja työsopimuslain 2 luvun 7 §:n yleissitovuussäännöksen nojalla työehtosopimukseen.

Merityösopimuslain 13 luvun 9 §:ssä on työsopimuslakia vastaavat säännökset, joiden mukaan lomautusilmoitusajasta ja takaisinottovelvollisuudesta voidaan sopia työehtosopimuksella toisin.

Lainsäädäntömuutoksista huolimatta työnantajan on siten noudatettava oman alansa normaalisitovan tai yleissitovan työehtosopimuksen määräyksiä lomautusilmoitusajasta ja takaisinottovelvollisuusajasta.

Työnantajien ja työntekijöiden valtakunnalliset yhdistykset voivat yhteistoimintalain 61 §:n nojalla poiketa sopimuksin siitä, mitä yhteistoimintalain mukaisista neuvotteluajoista on säädetty – myös laissa säädetyt neuvotteluajat alittaen. Pykälän nojalla tehtyjä sopimuksia ei sovelleta järjestäytymättömissä yrityksissä työehtosopimuksen yleissitovuuden perusteella.

Lainmuutosten suora vaikutus on täysimääräinen siinä työmarkkinakentässä, jossa ei sovelleta työehtosopimuksia työehtosopimuslain mukaisen sidottuisuuden tai työsopimuslain 2 luvun 7 §:n mukaisen yleissitovuuden perusteella tai jossa työehtosopimukseen ei sisälly määräyksiä säädettävistä asioista.

Työehtosopimuksiin on laajasti sovittu tilapäisiä muutoksia, jotka vastaavat muuttunutta lainsäädäntöä. Väliaikaisia muutoksia on tehty suureen osaan yleissitovia työehtosopimuksia. Lainmuutoksia vastaavien työehtosopimusten piirissä on yli 90 prosenttia EK:n jäsenyritysten työntekijöistä. Lisäksi muilla aloilla ainakin maaseutuelinkeinojen, puutarha-alan, turkistuotantoalan ja viher- ja ympäristörakentamisalan työehtosopimukseen, metsäalan työehtosopimuksen,

autoliikenteen työehtosopimuksiin sekä metsäteollisuudessa paperiteollisuuden, mekaanisen metsäteollisuuden, puusepänteollisuuden ja bioteollisuuden työntekijäpuolen työehtosopimuksiin on tehty väliaikaisia muutoksia.

Joillakin sopimusaloilla ei ole tehty muutoksia työehtosopimuksiin. Esimerkiksi merenkulkualalla, opetusalalla ja sähköalan energia-ICT-verkosto -alalla väliaikaisista muutoksista ei ole sovittu. Osaan työehtosopimuksia ei ole ollut tarvetta tehdä muutoksia.

2.3 Covid-19 -epidemian vaikutukset yritysten työllistämisedellytyksiin

Covid-19 -epidemia on hidastunut Suomessa merkittävästi, eikä epidemia koko maan tasolla enää näytä kasvavan (Hybridistrategian seuranta – tilannearvioraportti 15.5.2020). Kansallisesti asetettuja rajoituksia on alettu purkaa. Valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen hybridistrategiaan siirtymisestä epidemian hillinnässä (valtioneuvoston periaatepäätös suunnitelmasta koronakriisin hallinnan hybridistrategiaksi 6.5.2020). Hybridistrategiassa laajamittaisista rajoitustoimista siirrytään hallitusti aiempaa kohdennetumpiin toimenpiteisiin ja tartuntatautilain (1227/2016), valmiuslain (1552/2011) ja mahdollisten muiden säädösten mukaiseen tehostettuun epidemian hallintaan. Rajoitustoimia poistetaan vähitellen. Tavoitteena on, että hybridistrategian avulla epidemiaa onnistutaan tehokkaasti hillitsemään niin, että se haittaa mahdollisimman vähän ihmisiä, yrityksiä, yhteiskuntaa ja perusoikeuksien toteutumista.

Covid-19 -epidemian ja siihen liittyvien rajoitustoimien taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset yritysten kannattavuuteen ovat kuitenkin mittavia ja mahdollisesti pitkäkestoisia. Vaikka rajoituksia on alettu purkaa, voidaan niitä joutua uudelleen lisäämään, jos epidemia alkaa uudelleen levitä voimakkaammin.

Valtiovarainministeriön 16.4.2020 julkaiseman ennusteen mukaan Suomen talous supistuu 5,5 prosenttia vuonna 2020. Koronaviruksen leviämistä estävät sulkutoimet rajoittavat liikkumista ja liiketoimintaa Suomessa, millä on vakavia seurauksia talouskasvulle. Bruttokansantuotteen (BKT) ennustetaan supistuvan eniten vuoden 2020 toisella neljänneksellä, minkä jälkeen kasvun ennustetaan elpyvän. Suomen talouden supistuminen johtuu kansainvälisen kysynnän ja viennin supistumisesta sekä Suomen omista covid-19 -epidemiaan liittyvistä rajoitustoimista. Käyttöön otetut rajoitustoimet vähentävät yksityistä kulutusta. Erityisesti vähenee palveluiden kulutus, mutta myös tavaroiden kulutus vähenee. Yksityiset investoinnit vähenevät merkittävästi. (Taloudellinen katsaus, kevät 2020, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2020:31 ja Koronakriisin vaikutukset ja suunnitelma epidemian hallinnan hybridistrategiaksi, Valtioneuvoston julkaisuja 2020:12.)

Covid-19 -epidemia on pienentänyt yritysten liikevaihtoa voimakkaasti. Suomen Teollisuussijoitus Oy:n 1 600 pienelle ja keskisuurelle yritykselle 3.4.—5.5.2020 tekemässä kyselyssä 50 prosenttia yrityksistä kertoo liikevaihdon vähentyneen. Tähän kyselyyn vastanneista 15 prosenttia kertoo liikevaihdon pienentyneen maaliskuun aikana yli 40 prosenttia verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Toimialojen välillä on suuria eroja. Liikevaihdon pudotus on suurin majoitus- ja ravitsemusaloilla. Toisaalta kolmannes kyselyyn vastanneista elintarvikeliikkeistä kertoo liikevaihtonsa kasvaneen. Teollisuudessa ja rakentamisessa liikevaihdon pudotus on ollut vielä maaliskuun aikana suhteellisen pieni. Teollisuusyritysten tilanteen voi kuitenkin lähikuukausina odottaa heikkenevän. Kysynnän vähenemisen lisäksi ongelmia aiheutuu toimitusketjujen häiriöistä. Teollisuuden sekä tukku- ja vähittäiskaupan yrityksistä 65 prosenttia raportoi ongelmista raaka-aineiden tai materiaalien saatavuudessa sekä logistiikassa. (Vihriälä, Vesa ym.: Talouspolitiikan strategia koronakriisissä, Valtioneuvoston julkaisuja 2020:13, s. 28.)

Covid-19 -epidemian vaikutuksia talouteen ja työllisyyteen sekä yritysten tukemisen tarvetta on selostettu laajemmin Exit- ja jälleenrakennustyöryhmän 1. vaiheen raportin taloudellista tilannekuvaa koskevassa osiossa (Koronakriisin vaikutukset ja suunnitelma epidemian hallinnan hybridistrategiaksi, Valtioneuvoston julkaisuja 2020:12) ja Talouspolitiikan strategia koronakriisissä -raportissa (Vihriälä, Vesa ym.: Talouspolitiikan strategia koronakriisissä, Valtioneuvoston julkaisuja 2020:13).

EK:n 11.—12.5.2020 toteuttaman yrityskyselyn mukaan (vastaajina 1 639 yrittäjää ja yritysjohtajaa, jotka kaikki ovat työnantajia) kolmannes vastaajista arvioi liikevaihtonsa olevan vähintään puolet normaalia toukokuuta alempi. Vastaajista 57 prosenttia ilmoitti toimitusvaikeuksien haittaavan yrityksen toimintaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on seurannut alkaneita kokoaikaisia lomautusjaksoja päivittäin 16.3.2020 alkaen. Tätä ennen kokoaikaisesti lomautettujen kokonaismäärä oli noin 19 000. Lomautuksia edeltävien yhteistoimintaneuvotteluiden määrä alkoi kasvaa maaliskuun puolivälin jälkeen, ja vaikutus lomautuksiin on näkynyt tästä pienellä viiveellä. Suurin määrä lomautuksia alkoi maaliskuun lopussa ja huhtikuun alussa. Kokoaikaiset 16.3.—18.5.2020 välisenä aikana alkaneet lomautukset ovat koskeneet yhteensä noin 205 000 palkansaajaa. Enimmillään yhtäaikaisesti lomautettuna kokoaikaisesti on tuolla aikavälillä ollut noin 168 000 palkansaajaa. Lomautettujen määrässä ei ole huomioitu osa-aikaisesti lomautettuja, joita ei myöskään lasketa työttömiksi työnhakijoiksi. Luvuissa ovat mukana kaikki työttömiksi työnhakijoiksi ilmoittautuneet kokoaikaisesti lomautetut, myös alle 20 henkilöä työllistävistä yrityksistä lomautetut.

Työ- ja elinkeinotoimistoille saapuneita lomautuksia koskevia yhteistoimintaneuvotteluilmoituksia oli kirjattu 15.5.2020 mennessä noin 5 500 työnantajalta. Lukuihin sisältyvät vähintään 20 henkilöä työllistävien työnantajien ilmoitukset alkaneista tai alkavista yhteistoimintaneuvotteluista. Alle 20 henkilöä työllistävien työnantajien ei yhteistoimintalain mukaan tarvitse ilmoittaa harkinnassa olevista lomautuksista työ- ja elinkeinotoimistolle. Yhteistoimintaneuvottelujen piirissä olevien uusien henkilöiden lukumäärä on laskenut.

EK:n edellä mainitun kyselyn tulosten perusteella 45 prosenttia yrityksistä oli koronakriisin seurauksena toteuttanut lomautuksia ja yhdeksän prosenttia varautui kyselyn toteuttamishetkellä 11.—12.5.2020 lomautuksiin lähiviikkoina. Irtisanomisia oli koronakriisin seurauksena toteuttanut seitsemän prosenttia yrityksistä.

Covid-19 -epidemia on tähän mennessä vaikuttanut eniten palvelualoilla. Lomautettuja on eniten teollisuuden lisäksi kaupan alalla, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa sekä hallinto- ja tukipalveluissa. Teollisuudessa lomautettujen määrä on kasvanut viime viikkoina voimakkaasti. Suhteellisen vähän kärsineitä aloja ovat julkinen hallinto ja rakentaminen. Toistaiseksi irtisanomiset ovat lisääntyneet vasta suhteellisen vähän.

Epidemian ja rajoitustoimien haitallisten vaikutusten vähentämiseksi on jo päätetty useista tukitoimista, joilla autetaan yrityksiä koronakriisin keskellä.

Ottaen huomioon edellä selostettu väliaikaisten lainmuutosten arvioidaan edelleen olevan välttämättömiä yritysten taloudellisten vaikeuksien helpottamiseksi epidemiatilanteessa.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteet vastaavat väliaikaisten lainmuutosten tavoitteita, joita on selostettu hallituksen esityksessä HE 26/2020 vp.

Esityksen tavoitteena on jatkaa yritysten sopeuttamisen sallivien väliaikaisten työsopimuslain, merityösopimuslain ja yhteistoimintalain muutosten voimassaoloa vuoden 2020 loppuun. Esityksellä pyritään parantamaan yritysten mahdollisuuksia selviytyä covid-19 -epidemian seurauksena hidastuneen taloudellisen aktiviteetin aiheuttamista taloudellisista vaikeuksista.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan edellä selostettujen työsopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain, merityösopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain ja yhteistoimintalain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimassaoloajan jatkamista vuoden 2020 loppuun saakka.

Yritysten sopeutustoimien helpottamisen lisäksi esityksellä myös kannustetaan yrityksiä siihen, että ne työvoimatarpeen vähentyessä ensisijaisesti lomauttaisivat henkilöstöään ja ryhtyisivät irtisanomisiin vasta, kun lomauttamiset eivät enää ole riittävä keino. Tähän pyritään erityisesti esityksellä jatkaa väliaikaisina toteutettujen lomautusilmoitusaikojen ja lomautuksiin liittyvien neuvotteluaikojen lyhentämistä.

Väliaikaisten lainmuutosten jatkamisella pyritään toisaalta myös siihen, että yritykset uskaltaisivat rekrytoida poikkeuksellisissa olosuhteissa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

Koronakriisin aikana jonkin aikaa lomautettuna olleiden palkansaajien kokonaismäärä on jo 16.3.—18.5.2020 välillä kohonnut yli 200 000 henkilöön. Tämä tarkoittaa 18.5.2020 mennessä väliaikaisten lainmuutosten tuoneen yrityssektorille arviolta noin 250 miljoonan euron säästön lomautusajan kustannuksiin. Lomautusten määrä todennäköisesti kasvaa vielä korkeammaksi kesäkuun loppuun mennessä, jolloin myös yrityssektorille lainmuutoksista koitunut kustannussäästö kasvaa yli 250 miljoonan euron.

On hyvin epävarmaa, miten laajalti lomautuksia tullaan käyttämään loppuvuoden 2020 aikana. Se riippuu suurelta osin covid-19 -tautia aiheuttavan viruksen leviämisestä ja sen leviämisen ehkäisyyn tarvittavien keinojen laajuudesta. Lisäksi lainmuutosten vaikuttavuuden arvioinnin kannalta on vaikea erottaa, kuinka suuri osuus lomautuksista on jo aiemmin alkaneiden lomautusten pidennyksiä ja miten suuri osa kokonaan uusia lomautuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriössä kehitetyn korona-ajan lomautuksia ennustavan ennustemallin mukaan heinäkuussa alkaisi enää noin 12 000 uutta lomautusjaksoa, kun niitä huhtikuun aikana alkoi yli kymmenkertainen määrä, noin 130 000. Jos rajoituksia syksyllä joudutaan tiukentamaan, voi lomautusten määrä kuitenkin kasvaa merkittävästi. Lisäksi lomautusten määrä normaaliolosuhteissakin tyypillisesti lisääntyy marras-joulukuussa.

Tässä esityksessä arvioidaan vaikutuksia kahdessa eri skenaariossa:

a) 1.7.—31.12.2020 aikana lomautetaan kokoaikaisesti noin 80 000 palkansaajaa. Tämä skenaario rakentuu oletukselle, ettei syksyllä tule uutta huomattavaa lomautusaaltoa.

b) Vastaavana ajankohtana lomautetaan kokoaikaisesti 160 000 henkeä. Tämä tarkoittaisi todennäköisesti tilannetta, jossa syksyllä joudutaan määräämään uusia rajoitustoimia, jotka johtavat vastaavaan tilanteeseen kuin maaliskuussa.

Esitetyt kustannuslaskelmat perustuvat hallituksen esityksessä HE 26/2020 vp esitettyihin arvioihin ja vastaaviin oletuksiin. Voi kuitenkin olla, ettei lainmuutosten jatkamisella ole yhtä suurta vaikutusta yrityssektoriin kuin niiden säätämisellä oli keväällä 2020, sillä osa yrityksistä voi käydä yhteistoimintaneuvotteluita osan työntekijöistä ollessa jo lomautettuna.

Lainmuutosten vaikuttavuuteen olennaisesti vaikuttava tekijä on työehtosopimukset. Työehtosopimusten piirissä oli 83,8 prosenttia yksityisen sektorin palkansaajista vuonna 2018 (Ahtiainen, Lasse: Työehtosopimusten kattavuus vuosina 2017/2018, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2019:62). Väliaikaisilla lainmuutoksilla vaikutetaan kuitenkin kaikissa tapauksissa vähintään niihin 235 000 yksityisen sektorin palkansaajaan, joihin ei sovelleta mitään työehtosopimusta, sekä niihin palkansaajiin, joiden työehtosopimuksessa ei ole sovittu toisin ehdotettavissa laeissa säädettävistä asioista. Vaikutusarvioissa on huomioitu lainmuutosten suorat vaikutukset. Arviossa oletetaan lomautusilmoitusaikaa koskevan väliaikaisen lainmuutoksen vaikuttavan työehtosopimuksista johtuen 25 prosenttiin yksityisen sektorin palkansaajista ja neuvotteluajan lyhentämistä koskevan väliaikaisen muutoksen 90 prosenttiin yksityisen sektorin palkansaajista. Työehtosopimusten määräysten ei arvioida rajaavan määräaikaisten työntekijöiden lomauttamista tai koeaikapurkua koskevien väliaikaisten muutosten vaikuttavuutta.

Kokonaisvaikuttavuutta arvioitaessa on otettava huomioon, että työehtosopimuksissa on laajasti sovittu väliaikaisia lainmuutoksia vastaavista väliaikaisista muutoksista, millä on huomattavasti lainmuutoksia suuremmat vaikutukset.

Esityksen vaikuttavuus riippuu olennaisesti siitä, kuinka äkillinen yritysten lomautustarve on. Jos lomautuksia pystytään ennakoimaan, ei lomautusajan lyhentämisellä ole vastaavaa vaikuttavuutta kuin tilanteessa, jossa kysyntää pysähtyy äkisti, kuten koronakriisin iskiessä Suomeen maaliskuussa.

4.2.1.1 Vaikutukset yrityksiin

Skenaariossa a) yritykset säästäisivät väliaikaisten lainmuutosten jatkamisen ansiosta noin 100 miljoonaa euroa. Skenaariossa b) säästövaikutus olisi noin 200 miljoonaa euroa.

Lainmuutokset vaikuttavat ennen kaikkea niiden yritysten talouteen, jotka eivät vielä ole lomauttaneet suurta osaa henkilöstöstään, sekä niihin yrityksiin, jotka ottavat lomautetut palkansaajat takaisin töihin, mutta joutuvat lomauttamaan heitä uudelleen loppuvuonna. Jos koronatoimia tiukennetaan uudelleen syksyllä, on vaikutus merkittävä palvelualalle. Mikäli palvelualojen kysyntä taas palaa loppuvuonna lähemmäs normaalia, ei lainmuutoksilla ole yhtä suurta merkitystä palvelualoille. Niillä voi kuitenkin olla suuri merkitys teollisuudelle, jos kansainvälinen kysyntä ei vielä loppuvuonnakaan palaudu lähelle normaalitasoa.

4.2.1.2 Vaikutukset julkiseen talouteen

Skenaariossa a) työttömyysturvamenot kasvavat yhteensä noin 44 miljoonaa euroa, josta Työllisyysrahaston osuus on noin 38 miljoonaa, kassojen osuus on noin 2 miljoonaa ja valtion maksuosuus noin 4 miljoonaa. Eläkevakuuttajien tulot supistuvat noin 12 miljoonaa.

Skenaariossa b) työttömyysturvamenot kasvavat yhteensä noin 88 miljoonaa euroa, josta Työllisyysrahaston osuus on noin 76 miljoonaa, kassojen osuus on noin 4 miljoonaa ja valtion maksuosuus noin 8 miljoonaa. Eläkevakuuttajien tulot supistuvat noin 24 miljoonaa.

Lisäksi muutoksilla on vaikutuksia muun muassa julkisyhteisöjen verokertymään sekä työttömyys-, sairaus- ja tapaturmavakuutusmaksutuloihin. Näitä ei ole euromääräisesti arvioitu.

4.2.2 Vaikutukset palkansaajiin

Skenaariossa a) lomautettavien palkansaajien tulot supistuvat arviolta 30—40 miljoonaa euroa. Skenaariossa b) lomautettavien palkansaajien tulot supistuvat arviolta 60—80 miljoonaa euroa. Lisäksi palkansaajien eläkekertymä heikkenee.

Toistaiseksi koronakriisin aikana lomautetuista noin 60 prosenttia on ollut naisia. On kuitenkin mahdollista, että loppuvuoden aikana lomautukset painottuvat tilausten vähentyessä vahvemmin teollisuuteen, ja voivat siten olla miesvaltaisempia kuin alkuvuoden lomautukset. Muutoksen sukupuolivaikutukset ovat siis epävarmoja.

Nuoret ovat olleet lomautettujen joukossa yliedustettuja ja ovat sitä todennäköisesti myös loppuvuonna. Lomautukset ovat lisääntyneet kaikilla koulutustasoilla olevilla työntekijöillä.

On mahdollista, että lainmuutosten avulla osa palkansaajista välttyy jäämästä kokonaan työttömäksi, mikä voi pidemmällä aikavälillä parantaa näiden palkansaajien taloudellista asemaa. Kuitenkin niillä palkansaajilla, joiden osalta lainmuutokset eivät vaikuta työpaikan säilymiseen, tarkoittaa muutos tulonmenetystä lomautusajalta. Toisaalta jos työnantaja pystyy ennakoimaan hyvin työntekijän lomautustarpeen, ei muutoksilla välttämättä ole suurta tosiasiallista vaikutusta palkansaajaan.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Valmistelun aikana on arvioitu vaihtoehtoa, jossa työsopimuslain, merityösopimuslain ja yhteistoimintalain väliaikaisten muutosten voimassaoloaikaa ei jatkettaisi.

Jos lainmuutoksia ei jatkettaisi, lisäisi se yritysten konkurssiriskiä erityisesti tilanteessa, jossa talouden kysyntä äkisti pysähtyy uudelleen esimerkiksi uusien rajoitustoimien seurauksena. Vastaavasti kuitenkin ilman väliaikaisten lainmuutosten voimassaolon jatkamista lomautettavien palkansaajien taloudellinen asema olisi vahvempi. Lainmuutosten voimassaolon jatkaminen tilanteessa, jossa yritysten taloudellisen tilanteen heikkenemisen uhka poistuisikin, heikentäisi niiden palkansaajien taloudellista asemaa, jotka joka tapauksessa lomautetaan. Tällä hetkellä ei kuitenkaan voida pitää erityisen todennäköisenä, että suomalaisten yritysten taloudellinen tilanne palaisi normaaliksi vielä vuoden 2020 aikana.

Ilman väliaikaisten lainmuutosten voimassaolon jatkamista lisääntyisivät irtisanomiset todennäköisesti enemmän. Esityksellä pyritään kannustamaan työnantajia ennemmin lomauttamaan ja välttämään irtisanomisia.

Jos väliaikaisten lainmuutosten voimassaoloa ei jatkettaisi, myöskään väliaikaisia lainmuutoksia vastaavia työehtosopimusmuutoksia ei todennäköisesti jatkettaisi, jolloin kokonaisuutena vaihtoehdon vaikutus olisi suurempi kuin väliaikaisten lainmuutosten jatkamatta jättämisen vaikutus.

6 Lausuntopalaute

Esitys on laadittu kiireellisesti. Varsinaista lausuntokierrosta ei ole ollut covid-19 -epidemiasta johtuvien poikkeuksellisten olosuhteiden vaatiman nopean valmistelun vuoksi mahdollista järjestää. Säädösvalmistelun kuulemisohjeen mukaan säädösehdotuksesta voidaan jättää kirjalliset lausunnot pyytämättä vain perustellusta syystä. Käsillä olevia olosuhteita on pidettävä niin poikkeuksellisina, että lausuntokierroksesta poikkeamiselle on olemassa perustellut syyt. Esityksen taustalla on työmarkkinakeskusjärjestöjen yhteinen esitys. Mainittu esitys on käsitelty kolmikantaisesti edellä mainitussa työministeri Tuula Haataisen johtamassa korkean tason ryhmässä ja merimiesasiain neuvottelukunnassa.

7 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1.7.2020, koska väliaikaisten lakien voimassaolo päättyy 30.6.2020.

8 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 6 luvun 7 §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Mainitussa esityksessä ehdotetaan lievennettäväksi niitä vaikutuksia, joita tässä esityksessä ehdotetuilla muutoksilla olisi lomautettaville ja työttömäksi jäävälle työntekijöille. Tästä yhteydestä seuraa, että tässä esityksessä ehdotettujen muutosten ja edellä mainittuun hallituksen esitykseen sisältyvien muutosten voimassaolon tulisi päättyä samaan aikaan.

9 Suhde talousarvioesitykseen

Esitys liittyy vuoden 2020 IV lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Valtion rahoitusosuus työttömyysturvamenoista kohdistuu sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan momentille 33.20.50 Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha).

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksen suhdetta perustuslain (731/1999) omaisuudensuojaa koskevaan 15 §:ään ja sen turvaamaan sopimussuhteiden pysyvyyteen sekä Suomen kansainvälisiin sitoumuksiin on arvioitu hallituksen esityksessä HE 26/2020 vp. Esityksessä ehdotetuille väliaikaisille koeaikaa ja määräaikaisen työntekijän lomauttamista koskeville lainmuutoksille, joilla puututtiin taannehtivasti sopimusvapauteen, arvioitiin olevan perustuslain kannalta hyväksyttävät syyt. Esityksen perusteluissa on arvioitu suhteellisuusperiaatteen kannalta olennaista olevan sen, että koeaikapurkua ja määräaikaisen työntekijän lomauttamista koskevat väliaikaiset muutokset olisivat voimassa vain lyhyen, covid-19 -epidemian aiheuttamien taloudellisten vaikeuksien helpottamiseksi välttämättömän määräajan. Ehdotuksen ei katsottu heikentävän työntekijöiden asemaa kohtuuttomasti ottaen huomioon muutosten tavoitteet ja covid-19 -epidemian aiheuttamat poikkeukselliset olosuhteet.

Ensivaiheessa väliaikaisista lainmuutoksista säädettiin siten, että ne ovat voimassa lyhyemmän ajan. Väliaikaisten lainmuutosten välttämättömyyttä pystyttiin arvioimaan ensin lyhyemmällä aikavälillä. Aikaisemman hallituksen esityksen antamisen jälkeen välttämättömyyttä on arvioitu uudestaan ja todettu, että väliaikaisten muutosten jatkaminen vuoden 2020 loppuun on välttämätöntä yritysten taloudellisten vaikeuksien helpottamiseksi.

Mainittujen väliaikaisten muutosten voimassaolon jatkamisen puolella vuodella ei katsota tekevän ehdotuksista suhteellisuusperiaatteen kannalta ongelmallisia. Väliaikaisten muutosten ehdotettua voimassaoloaikaa on edelleen pidettävä suhteellisen lyhyenä ottaen huomioon covid-19 -epidemian vaikutukset yrityksiin. Ehdotuksen ei voida katsoa heikentävän työntekijöiden asemaa kohtuuttomasti ottaen huomioon ehdotettujen muutosten tavoitteet ja epidemian aiheuttamat poikkeukselliset olosuhteet sekä työttömyysturvalainsäädännön väliaikaisten muutosten jatkaminen.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

työsopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (167/2020) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2020. Tämä laki on voimassa joulukuun 2020 loppuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

merityösopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merityösopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (168/2020) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2020. Tämä laki on voimassa joulukuun 2020 loppuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (169/2020) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2020. Tämä laki on voimassa joulukuun 2020 loppuun.

———————————————————————————————————————

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 5.6.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Työministeri Tuula Haatainen

Liite
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

työsopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (167/2020) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2020. Tämä laki on voimassa kesäkuun 2020 loppuun.	Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2020. Tämä laki on voimassa *joulukuun* 2020 loppuun.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	———
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
	———

2.

Laki

merityösopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merityösopimuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (168/2020) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2020. Tämä laki on voimassa kesäkuun 2020 loppuun.	Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2020. Tämä laki on voimassa *joulukuun* 2020 loppuun.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
	———

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 51 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (169/2020) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2020. Tämä laki on voimassa kesäkuun 2020 loppuun.	Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2020. Tämä laki on voimassa *joulukuun* 2020 loppuun.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .